

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2020 r.
w sprawie z wniosku **W. J. P.** ,
o odszkodowanie i zadośćuczynienie,
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy,
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...),
z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt II AKa (...),
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w L.,
z dnia 1 lipca 2019 r., sygn. akt IV Ko (...)

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić wnioskodawcę od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W dniu 11 kwietnia 2019 r. do Sądu Okręgowego w L. wpłynął wniosek W. J. P. o zasądzenie na jego rzecz odszkodowania i zadośćuczynienie w kwocie 1 000 000 zł za niesłuszne skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie III K (...) w zakresie zarzutów z pkt I i II. (k. 3-8).

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 1 lipca 2019 r., sygn. akt IV Ko (...), wniosek W. j. P. oddalił, wydatkami postępowania obciążając Skarb Państwa.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł pełnomocnik wnioskodawcy, który zaskarżając go w całości, zarzucił:

1. „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, iż orzeczona wobec wnioskodawcy wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie o sygn. akt III K (...) za czyny z pkt I i II wyroku kara nie została w żadnej części wykonana, w sytuacji gdy prawidłowa analiza całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wskazuje, iż brak jest danych uzasadniających powyższy wniosek;
2. naruszenie przepisów postępowania, a to art. 552 § 1 k.p.k. poprzez przyjęcie, że w niniejszej sprawie żądanie wnioskodawcy zasądzenia na jego rzecz zadośćuczynienia i odszkodowania nie jest uprawnione w sytuacji, gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że W. P. był niesłusznie pozbawiony wolności z uwagi na dokonane w okresie od 27.01.2010 r. do 28.01.2010 r. zatrzymanie, co w konsekwencji spowodowało oddalenie wniosku o zadośćuczynienie i odszkodowanie”.

Stawiając powyższe zarzuty pełnomocnik wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt II AKa (...):

- „I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na mocy art. 552 § 1 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy W. J. P. kwotę 1000 (jednego tysiąca) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z niesłusznego skazania w sprawie III K (...) Sądu Rejonowego w L. ;
- II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
- III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika wnioskodawcy adw. A. B. K. - Kancelaria Adwokacka w L. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% VAT tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym;
- IV. ustalił, że koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa”.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła pełnomocnik wnioskodawcy, która zaskarżając wyrok w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu

I instancji, którym oddalono wniosek wnioskodawcy o zadośćuczynienie i odszkodowanie, zarzuciła:

1. „rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 552 § 1 k.p.k., poprzez jego niezastosowanie i niezasądzenie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania względem W. P. kary, której nie powinien był odbyć, w sytuacji gdy okoliczności sprawy wskazują, że odbył karę pozbawienia wolności za czyn, za który został uniewinniony w wyniku kasacji;
2. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., polegające na zaniechaniu dokonania przez Sąd II Instancji prawidłowej kontroli odwoławczej oraz należytego rozważenia i ustosunkowania się do zarzutu apelacyjnego dotyczącego błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegającego na przyjęciu, że orzeczona wobec wnioskodawcy wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie o sygn. akt III K (...) za czyny z pkt I i II wyroku kara nie została w żadnej części wykonana, w sytuacji gdy prawidłowa analiza całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wskazuje, iż brak jest danych uzasadniających powyższy wniosek”.

Stawiając powyższe zarzuty pełnomocnik wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w L. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja pełnomocnika wnioskodawcy W. P. jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k. Brak jest bowiem podstaw do przyjęcia, że Sąd Apelacyjny w (...) wydając zaskarżony wyrok dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego wskazanych w kasacji i to w takim stopniu, który mógł mieć istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Przypomnieć bowiem należy, że zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. w kasacji należy wykazać nie tylko rażące

naruszenie prawa przez Sąd odwoławczy, ale również istotny wpływ tego naruszenia na treść orzeczenia.

Przed wszystkim należy wskazać, że tak skonstruowany przez wnoszącą kasację zarzut w pkt. 1 dotyczy tylko i wyłącznie orzeczenia Sądu I instancji, co jest całkowicie niezgodne z wymogami określonymi w treści art. 519 k.p.k., który stanowi, iż przedmiotem zaskarżenia może być jedynie wyrok Sądu odwoławczego. Nie mogło dojść przy orzekaniu w Sądzie odwoławczym do naruszenia art. 552 § 1 k.p.k., gdyż jest to przepis stanowiący podstawę żądania odszkodowania, w oparciu o który orzekał Sąd I instancji i który mając go w polu widzenia uznał, że wniosek nie jest zasadny. W apelacji pełnomocnik prawidłowo postawił zarzut naruszenia tego przepisu, który to zarzut został zresztą uwzględniony przez Sąd Apelacyjny, i na rzecz wnioskodawcy została zasądzona kwota 1.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z niesłusznego skazania i zaliczenia okresu zatrzymania w dniach 27-28 stycznia 2010 r. w sprawie o sygn. III K (...) Sądu Rejonowego w L. na poczet kary orzeczonej w sprawie tegoż Sądu o sygn. III K (...). Z treści zarzutu apelacyjnego jednoznacznie jednak wynika, że obrazy tego przepisu pełnomocnik dopatrywał się jedynie w kontekście braku zasądzonego odszkodowania i zadośćuczynienia za to zatrzymanie. Postawiony obecnie w kasacji zarzut 1. jest w istocie powtórzeniem zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, który był podniesiony w apelacji, a obecnie jedynie przybrał formę obrazy art. 552 § 1 k.p.k. i zmierza do poddania ponownej ocenie orzeczenia Sądu I instancji w tym zakresie i zasadności przyjętych ustaleń faktycznych. Kasacja nie jest natomiast kolejnym środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia Sądu II instancji.

Wyrok Sądu I instancji może być oczywiście w postępowaniu kasacyjnym zaskarżony skutecznie, ale jedynie w sposób pośredni, poprzez wykazanie uchybień, które nastąpiły w trakcie prowadzonej zwyczajnej kontroli odwoławczej. Pełnomocnik wnioskodawcy podnosi faktycznie w 2. zarzucie, że Sąd odwoławczy zaniechał rozważenia właśnie tego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na przyjęciu, że orzeczona wobec wnioskodawcy w sprawie III K (...) kara za czyn I i II nie została w żadnej części wykonana. Nie można jednak podzielić tego stanowiska skarżącego, gdyż z uzasadnienia zaskarżonego wyroku

wynika jednoznacznie, że zarzut ten nie był zasadny, czego dowodem jest wskazanie, że apelacja zasługiwała jedynie na częściowe uwzględnienie. Sąd Apelacyjny prawidłowo więc skoncentrował się na uzasadnieniu wyroku i omówieniu okoliczności, które doprowadziły do częściowej zmiany wyroku Sądu I instancji. Nadto należy podkreślić, że aby dany zarzut został uznany za zasadny, to tak jak zostało wskazane wyżej, konieczne jest wykazanie, że naruszenie przepisów prawa miało istotny wpływ na treść orzeczenia, czego w tej sprawie skarżący nie uczynił. W takiej sytuacji konieczne jest więc jedynie zauważenie, że W. P. odbywał karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną prawomocnie wyrokiem Sądu Rejonowego w L. w sprawie o sygn. III K (...) w okresie od 7 września 2015 r. do 13 stycznia 2016 r. oraz w systemie elektronicznym od 14 stycznia 2016 r. do 27 stycznia 2016 r. Kara łączna powstała z połączenia 4 jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych za 5 popełnionych przestępstw. Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu kasacji obrońcy W. P., wyrokiem z dnia 26 lutego 2016 r., sygn. III KK [...] /15 uchylił zaskarżony wyrok Sądu odwoławczego w części utrzymującej w mocy skazanie za dwa przestępstwa, w pozostałym zakresie kasację oddalił. Po ponownym rozpoznaniu sprawy, W. P. wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2018 r., sygn. III K [...] /16 został prawomocnie uniewinniony od popełnienia dwóch czynów. Natomiast kary jednostkowe pozbawienia wolności orzeczone za trzy przestępstwa zostały połączone i orzeczono karę łączną 5 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której postanowieniem z dnia 16 września 2016 r. zaliczono wyżej wskazane okresy odbywania kary pozbawienia wolności oraz okres zatrzymania, co zostało obecnie uznane za nieprawidłowe w zaskarżonym kasacją wyroku. Wynika więc z tego, że W. P. był pozbawiony wolności z uwagi na odbywanie prawomocnie orzeczonej w sprawie III K (...) kary łącznej 6 miesięcy pozbawienia wolności, który to okres został następnie zaliczony na poczet orzeczonej w sprawie III K (...) kary łącznej 5 miesięcy pozbawienia wolności, a nie z uwagi na odbywanie kar jednostkowych orzeczonych za poszczególne przestępstwa, które byłyby wprowadzane kolejno do wykonania. Okres pozbawienia wolności nie wynikał również z tymczasowego aresztowania, który stosowany byłby w związku z zarzutem popełnienia tych dwóch przestępstw, co do których został wnioskodawca ostatecznie uniewinniony.

Słusznie więc Sąd Apelacyjny w tym zakresie utrzymał w mocy wyrok Sądu i instancji oddalający wniosek o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.